

Värmlands kulturplan 2022–2025

Faktabilaga

UTGIVEN AV REGION VÄRMLAND.

Region Värmland
Organisationsnummer 232100–0156
Postadress: Box 1022, 651 15 Karlstad

kultur@regionvarmland.se

Region Värmland är en regionkommun med många olika ansvarsområden. Region Värmlands verksamhetsorganisation ansvarar för att utföra uppdragen inom hälso- och sjukvård, tandvård, kollektivtrafik, regional tillväxt, kultur, bildning och folkhälsa.

Innehållsförteckning

Den nationella kulturpolitiken	4
Nationella mål	4
Övriga nationella och statliga mål av betydelse för kulturområdet	4
Lagstiftning	4
Övriga relevanta styrdokument	4
Skrivelser, utredningar och uppdrag	5
Kultursamverkansmodellen	6
Agenda 2030 och kulturområdet	7
Region Värmlands kulturverksamhet	9
Kulturavdelningen	9
Kommunernas kulturansvar	10
Verksamhetsområden	11
Professionell scenkonst och främjandeverksamhet inom scenkonstområdet	11
Wermland Opera	11
Västanå teater	11
Fria grupper	12
Riksteatern Värmland	12
Dans	12
Filmkulturell verksamhet	13
Bild- och formkonst	13
Hemslöjd	13
Värmlands Museum	14
Kulturmiljö	14
Arkivverksamhet	15
Föreningsarkivet i Värmland	15
Värmlands Företagshistoria	15
Arkivcentrum Värmland	16
Regional biblioteksverksamhet	16
Läs- och litteraturfrämjande	16
Finansiering av kulturplanen 2021	17
Statsbidrag 2021	17
Fördelning av statsbidrag	17
Kommunal medfinansiering	17
Villkor för statsbidraget	17
Genomförande och uppföljning av kulturplanen	18
Framtagande av kulturplanen	19
Dialogprocessen	19
Dialogmöten	19
Dialogmöten för förtroendevalda	19
Dialogmöten för alla intresserade	20
Etablerade forum som Region Värmlands kulturstab organiserar eller deltar i	21
Andra etablerade forum i Region Värmlands regi	22
Etablerade forum i andra huvudmäns regi	22
Bidrag från Statens kulturråd	23
Resultatet av dialogen	23
En avbruten process	23
Nya dialogmöten	23

Den nationella kulturpolitiken

Nationella mål

De nationella målen för kulturpolitiken är att ”kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- Främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor.
- Främja kvalitet och konstnärlig förnyelse.
- Främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas.
- Främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan.
- Särskilt uppmärksamma barn och ungas rätt till kultur.”

De nationella målen utgör en samlad nationell referensram. De gäller inom stat, kommuner och regioner och är alltså inte enbart statliga mål.

Övriga nationella och statliga mål av betydelse för kulturområdet

Det finns också särskilda nationella mål för politiken för litteratur- och läsfrämjande, för arkitektur-, form och designpolitiken och ett övergripande mål för den kommunala kulturskolan.

För filmpolitiken finns särskilda av riksdagen beslutade mål, som i delar är relevanta även för den regionala och kommunala kulturpolitiken. Det gäller också målen för det statliga kulturmiljöarbetet.

Även målen för medieområdet, målet för politiken för det civila samhället, funktionshinderpolitikens nationella mål och målet för folkbildningspolitiken har i delar bäring på det kulturpolitiska området.

Av betydelse för kulturområdet är också bland annat regeringens strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

Lagstiftning

Av Sveriges fyra grundlagar har tre bäring på kulturområdet: regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Biblioteksområdet regleras i särskild ordning genom bibliotekslagen.

Museilagen reglerar offentligstyrda museer.

Inom arkivområdet finns ett antal lagar och förordningar. Den statliga arkivutredningen (SOU 2019:58) har föreslagit förändringar i lagstiftningen, bland annat när det gäller arkivlagen.

Kulturmiljölagen beskriver grundläggande bestämmelser till skydd för det gemensamma kulturarvet. I lagen finns bestämmelser om ortnamn, fornminnen, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen, om utförelse och återlämnande av kulturföremål samt om militär användning av kulturegendom.

Samverkansmodellen regleras i lagen och förordningen om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Utöver dessa finns det ett antal andra lagar och förordningar som har bäring på kulturområdet och ska beaktas i det regionala kulturpolitiska arbetet, bland annat:

- Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk
- Lag om Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter
- Diskrimineringslagen
- Förordning om regionalt tillväxtarbete

Övriga relevanta styrdokument

Av betydelse för utformningen av kulturplanen är också bland annat Agenda 2030 – FN:s globala mål för hållbar utveckling, den regionala utvecklingsstrategin Värmlandsstrategin, Region Värmlands regionplan, kultur- och bildningsnämndens nämndplan, den regionala biblioteksplanen samt Region Värmlands folkhögskole- och folkhälsoplaner.

Skrivelser, utredningar och uppdrag

Under våren 2021 lämnar regeringen flera skrivelser till riksdagen som kan komma att påverka den framtida regionala kulturpolitiken.

Det gäller:

- Barns och ungas läsning (skrivelse, mars)
- Att stärka konstnärernas villkor (skrivelse, mars)

Under 2021 slutförs också ett antal utredningar och uppdrag som kan komma att påverka den framtida regionala kulturpolitiken. Det gäller bland annat:

- Konstnärsnämnden ska, i samverkan med upphovsrättsorganisationerna inom de olika konstområdena, kartlägga digitaliseringens konsekvenser för konstnärer och analysera deras förutsättningar att verka i det nya digitala landskapet. Uppdraget ska redovisas till Kulturdepartementet senast 31 maj 2021.
- Statens kulturråd ska följa upp och kartlägga arrangörsledets förutsättningar inom samtliga konstarter. Uppdraget ska redovisas till Kulturdepartementet senast 31 maj 2021.
- Myndigheten för kulturanalys ska göra en översyn av den kulturpolitiska styrningens effekter på den konstnärliga friheten. Översynen ska omfatta konstområdet men inte behandla de sektorer som regleras genom speciallagstiftning (dvs. arkiv, bibliotek, museer och kulturmiljö). Uppdraget ska slutredovisas senast den 10 juni 2021.

Dessutom har flera myndigheter fått uppdrag att se på effekter av coronapandemin inom kultursektorn. Dessa ska redovisas under 2021.

Kultursamverkansmodellen

Samverkansmodellen för statens stöd till regional kulturverksamhet infördes successivt från 2011. Värmland anslöt sig till samverkansmodellen 2013, då regionens första kulturplan började gälla.

Samverkansmodellen innebär att regionerna får fördela vissa statliga medel till regional kulturverksamhet. Målet med modellen är att föra kulturen närmare medborgarna och att ge regionerna ett ökat ansvar och ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer inom kulturområdet. Det sker bland annat genom att regeringen inte pekar ut vilka institutioner och verksamheter som ska få stöd utan lämnar över besluten om fördelning av statliga medel till regionerna. Staten har dock ett fortsatt övergripande strategiskt ansvar för den nationella kulturpolitiken.

Utifrån regionernas kulturplaner och i samråd med övriga berörda myndigheter fattar Kulturrådets styrelse beslut om nivån på bidragen till respektive region.

Inom kultursamverkansmodellen får regionerna dela ut statliga medel inom följande sju verksamhetsområden:

- professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
- regional museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete,
- regional biblioteksverksamhet, läs- och litteraturfrämjande verksamhet,
- professionell bild- och formverksamhet,
- regional enskild arkivverksamhet,
- filmkulturell verksamhet och
- hemslöjdsfrämjande verksamhet.

Bidrag får också ges till verksamhet som bedrivs i form av länsöverskridande samverkan och till konstområdesöverskridande samarbeten inom dessa områden.

Modellen bygger på dialog och samspel mellan den nationella, regionala och lokala nivån.

Statens finansiering av verksamheterna i kultursamverkansmodellen har ökat, men regionernas och kommunernas finansiering har ökat snabbare. Över tid innebär det att statens andel av den totala finansieringen blivit mindre. Men tendensen är inte ny – så såg det ut även innan samverkansmodellen infördes.

Samverkansmodellen följs och utvärderas av olika myndigheter och parter. Kulturrådet gör årliga uppföljningar av modellen och avslutade under 2020 en genomlysning av sitt eget arbete med modellen.

Agenda 2030 och kulturområdet

Förenta Nationernas Agenda 2030 syftar till en hållbar utveckling. Den består av 17 globala mål. Kulturområdet bidrar på olika sätt till att uppfylla en rad av målen. Nedan beskrivs några exempel.

Mål 3 Hälsa och välbefinnande

Kulturområdet i stort bidrar till målet bland annat genom kulturens positiva effekter för hälsa och välbefinnande för alla i alla åldrar. Region Värmland bidrar till målet bland annat genom att i samverkan med andra samhällsaktörer stärka området Kultur och hälsa.

Mål 4 God utbildning för alla

Kulturområdet bidrar till målet genom kulturens viktiga bidrag till barn och ungas utvecklande av sina skapande och kreativa förmågor och till insatserna för bildning och livslångt lärande. Region Värmland bidrar till målet bland annat genom att insatser inom läsfrämjande, biblioteksverksamhet, kultur i skolan och som huvudman för fem folkhögskolor.

Mål 5 Jämställdhet

Kulturområdet kan bidra till målet genom att verka för jämställdhet. Region Värmland bidrar till målet bland annat genom sina egna kulturverksamheter och genom att bidra till att stöd- mottagande kulturverksamheter stärker sitt jämställdhetsarbete och till att bidragsgivningen är jämställdhetsintegrerad.

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Staten, regioner och kommuner bidrar till målet genom sina insatser för att stödja och stärka utvecklingen inom de kulturella och kreativa näringarna (KKN), kulturbesöksnäringen och genom att verka för kulturutövares möjligheter till goda arbetsvillkor och försörjning samt genom främjande av lokal kultur.

Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Kulturområdets kompetenser kring innovativa och kreativa processer kan bidra till att främja hållbar tillväxt och utveckling.

Mål 10 Minskad ojämlikhet

Kulturområdet bidrar till målet genom att tillgängliggöra kultur och bildning för alla människor, oavsett bostadsort och andra olikheter i förutsättningar. Principen om allas lika värde och rättigheter är styrande för det offentliga stödet till kulturlivet. Kulturen bidrar också till att skapa social gemenskap och inkludering.

Mål 11 Hållbara städer och samhällen

Staten, regioner och kommuner bidrar till målet genom att verka för en samhällsutveckling som tar tillvara kulturella och estetiska värden och genom att skydda och tillgängliggöra kultur- och naturarvet. Även kulturens olika mötesplatser kan stärka gemenskap och sammanhållning och därigenom bidra till målet.

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Kulturområdet i stort bidrar till målet bland annat genom att erbjuda upplevelsebaserad, ickemateriell konsumtion och genom området slöjd, hantverk, återbruk och delningsekonomi. Hållbar turism kan skapa arbetstillfällen och främja lokal kultur och lokala produkter. Region Värmland bidrar till målet bland annat genom främjandeinsatser inom slöjd, bibliotek och kulturella och kreativa näringar (KKN).

Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna

Kulturområdet bidrar till målet genom att verka för att kulturverksamheter, arrangemang och produktioner arbetar hållbart. Region Värmland bidrar till målet bland annat genom att arbeta i hållbar riktning i sina egna verksamheter och stödja andra aktörer i deras utvecklingsarbete.

Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen

Kulturområdet bidrar till målet genom sin förmåga att skapa social gemenskap och förmedla information och bildning. Viktigt är också kulturarvsarbetet, som kan bidra till att skapa en känsla av hemvist, delaktighet och en förståelse för vår plats i tiden. Region Värmland bidrar till målet bland annat genom bidragsgivningen inom kulturområdet och de insatser som görs för att öka medie- och informationskunnigheten (MIK) och därmed stärka det demokratiska samtalet.

Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap

Kulturområdet bidrar till målet genom främjandet av samverkan mellan offentliga och privata sektorn samt civilsamhället.

Kulturområdet kan dessutom bidra till många av målen genom sin förmåga att belysa och synliggöra utmaningarna, skildra komplexa frågor, ge nya perspektiv, bidra med kunskap och metoder och inspirera till handling.

Region Värmlands kulturverksamhet

Region Värmland bedriver kulturverksamhet inom en rad olika områden.

- Kulturavdelningen har statliga och regionala uppdrag som innebär att initiera, stödja och leda utvecklingsprojekt i samverkan med andra och ska dessutom vara ett stöd till kultur- och bildningsnämnden i frågor som rör kulturpolitik och bidragsgivning. Arbetet beskrivs mer utförligt nedan.
- Konstenheten förvaltar, vårdar och utvecklar Region Värmlands omfattande konstsamling och arbetar med den konstnärliga gestaltningen och miljön i regionens lokaler och det offentliga rummet.
- Sjukhusbiblioteken i Arvika, Karlstad och Torsby fungerar som ett kunskapsstöd för hälso- och sjukvårdens medarbetare, patienter och deras anhöriga och att erbjuda neutrala mötesplatser för kultur på sjukhusen.
- Region Värmland är huvudman för fem folkhögskolor: Molkom folkhögskola, Kristinehamns folkhögskola, Klarälvdalens folkhögskola, Ingesund folkhögskola och Kyrkeruds folkhögskola. Inom kultursektorn har skolorna stor betydelse både när det gäller kurser inom musik, teater, film och konst, och som arrangörer, samarbetspartner och arbetsgivare.
- Värmlandsarkiv ansvarar som landsarkiv för de statliga myndighetsarkiven i Värmlands län, fungerar som regionalt näringslivsarkiv på uppdrag av Värmlands Företagshistoria, ansvarar för regionarkivet och ger stöd åt de värmländska kommunerna i arkivfrågor.

Kulturavdelningen

Kulturavdelningen inom Region Värmland har statliga och regionala uppdrag som innebär att initiera, stödja och leda utvecklingsprocesser i samverkan med andra och ska dessutom vara ett stöd till kultur- och bildningsnämnden i frågor som rör kulturpolitik och bidragsgivning.

Kulturavdelningen bedriver regional kulturverksamhet inom följande områden: bild och form, regional biblioteksverksamhet, läs- och litteraturfrämjande, dans, film och hemslöjd. Avdelningen arbetar även med kultur i skolan och Ung Kultur Möts samt Mediecenter som erbjuder kommuner och föreningar i länet en gemensam mediebank.

Kulturutvecklarna arbetar strategiskt och samordnande. De initierar, formar, stödjer och leder utvecklingsprocesser och projekt i samverkan med andra för att stärka konst- och kulturområden. Metoderna för arbetet är kompetensutveckling, talangutveckling, omvärldsanalys, kunskapsspridning, metodutveckling, nätverksträffar, rådgivning etcetera.

Kulturutvecklarna arbetar om möjligt konstområdesövergripande och utvecklar nya arbets sätt inom ramen för kultursamverkansmodellen och med kulturplanens prioriteringar som grund. Fokus ligger bland annat på barn- och ungdomsområdet och på att skapa bättre förutsättningar för kulturskapare och arrangörer. Arbetet ska bedrivas i hela länet och i nära dialog med kommunerna.

Offentlig basfinansiering 2021: Statsbidrag inom samverkansmodellen 5 922 000 kronor, regionalt verksamhetsanslag 13 050 000 kronor.

Kommunernas kulturansvar

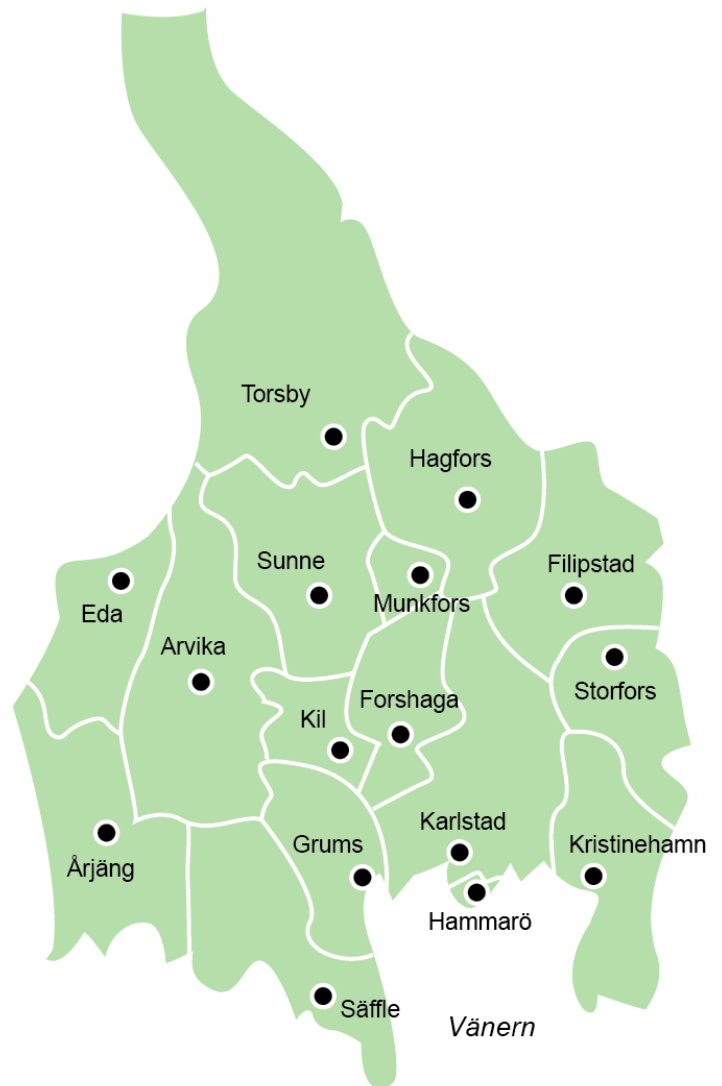
Värmland består av sexton kommuner med totalt drygt 282 800 invånare.

Folkmängd 2020-12-31

<i>Kommun</i>	<i>Antal invånare</i>
Arvika	25 932
Eda	8 550
Filipstad	10 503
Forshaga	11 524
Grums	9 043
Hagfors	11 517
Hammarö	16 668
Karlstad	94 828
Kil	12 115
Kristinehamn	24 190
Munkfors	3 725
Storfors	3 990
Sunne	13 335
Säffle	15 420
Torsby	11 549
Årjäng	9 996
TOTALT	282 885

I det kommunala kulturansvaret ingår normalt bibliotek, kultur- eller musikskola, egen programverksamhet, stöd till folkbildning, föreningsliv och kulturevenemang, arbete inom kulturarv och kulturmiljö, kultur i skolan, kultur för äldre, skolbibliotek, egna arkiv, offentliga konstverk och egna konstsamlingar.

Ibland ansvarar kommunerna också för biografier, museer och samlings- och utställningslokaler. Många kommuner delar ut kulturpriser och stipendier till kulturskapare och ideellt verksamma. Kommunerna är i varierande grad medfinansierare av regionala kulturverksamheter och interkommunala utvecklingsprojekt inom kulturområdet.

Verksamhetsområden

Nedanstående beskrivningar utgår från verksamheternas "normalläge", det vill säga den verksamhet som bedrevs innan coronapandemin bröt ut. Pandemins omfattande effekter för de enskilda verksamheterna beskrivs inte närmare här.

Professionell scenkonst och främjande verksamhet inom scenkonstområdet

Wermland Opera

Wermland Opera förser normalt värmlänningar och tillresande med ett brett urval av opera-, musikal- och orkesterproduktioner av hög konstnärlig kvalitet. Med en handfull fast anställda sångare samt Wermland Operas orkester, bestående av 35 heltidsmusiker, presenteras produktioner för karlstadsbor, värmlänningar och tillresta.

Wermland Opera grundades 1975 och hette fram till 2003 Musikteatern i Värmland. Operan har målsättningen att vara en regional stolthet och av nationellt intresse, att välja produktioner som präglas av djärvhet i val och presentation, och att publiken ska känna närhet till de medverkande. Det är ett av landets sex operahus. Verksamheten bedrivs i stiftelseform och operans styrelse tillsätts av Region Värmland.

Wermland Operas produktioner ses främst på Stora scenen på Wermland Opera (Karlstads teater) samt på Lilla scenen i Spinneriet. Inom både opera och musikal har Wermland Opera ofta presenterat Sverige- och Nordenpremiärer, men även klassiska stycken, ofta i en något nyare kostym.

Orkestern spelar konsertserier på Karlstad CCC och Wermland Operas Stora scen. Utöver de ordinarie konsertserierna genomförs normalt ett omfattande konsertprogram under somrarna, utifrån olika teman och annorlunda samarbeten.

Förutom de produktioner som ges på scenerna i Karlstad bedriver Wermland Opera också turnéverksamhet. Turnéerna är i första hand ämnade för kommunerna i Värmlands län, men då och då sträcker sig turnéerna utanför både länets och landets gränser.

Wermland Opera har också en omfattande barn- och ungdomsverksamhet. Av de ordinarie

opera- och musikalproduktionerna ges nästan alltid ett antal skolföreställningar på dagtid.

Operan arbetar på en rad sätt med området Kultur och hälsa. Arbetet är till stor del projekt-baserat.

Offentlig basfinansiering 2021: Statsbidrag inom samverkansmodellen 40 419 000 kronor, regionalt verksamhetsbidrag 23 457 000 kronor, anslag från Karlstads kommun 14 477 000 kronor. www.wermlandopera.com

Västanå teater

Västanå teater i Sunne är sedan 2009 region-teater i Värmlands län. Teatern har sitt ursprung i den fria teatergruppen Sprattelgubbarna som startade 1972.

Västanå Teaters övergripande inriktning är att bedriva en mångsidig professionell teaterverksamhet av hög kvalitet för en bred publik. Västanå Teater bedrivs i föreningsform.

Från 1990 inleddes skapandet av teaterns profil: en teaterform som bygger på berättandet, där musiken och dansen vid sidan av ordet skapar en egen form av skådespeleri. Samspelet mellan text, musik och rörelse har blivit Västanå Teaters kännemärke. En viktig inspirationskälla är den skandinaviska folkulturen, som gärna kan möta folkkultur och folkliga teateruttryck från andra delar av världen.

Teatern hämtar kraft och inspiration ur Selma Lagerlöfs verk, men har också spelat Shakespeare och satt upp teaterversioner av Kalevala och Eddan. Normalt har sommarföreställningarna spelats för en publik på 25 000–30 000 personer.

1999 skapades Berättarladan vid Rottneros Park, en fast teaterscen med Shakespeares The Globe som förebild. Verksamheten har sin tyngdpunkt i den årliga sommaruppsättningen i Berättarladan, men sedan en ny vinterbonad scen invigdes 2019 finns möjligheten att göra fler uppsättningar, bland annat för barn och unga, och göra fler arrangemang på plats i Berättarladan. Västanå Teater kan därmed spela egna föreställningar även vintertid och dessutom blir den nya scenen en gästspelsscen.

Västanå Teater bedriver barn- och ungdomsverksamhet under namnet Unga Västanå, en projektsatsning som gjorts möjligt genom medel från Allmänna Arvsfonden och Region Värmland. Unga Västanå har två ben: en pedagogisk del

med en omfattande kursverksamhet och en årlig föreställningsverksamhet.

Offentlig basfinansiering 2021: Statsbidrag inom samverkansmodellen 4 008 000 kronor, regionalt verksamhetsbidrag 3 996 000 kronor, anslag från Sunne kommun 700 000 kronor.
www.vastanateater.se

Fria grupper

Värmland har sedan 1970-talet haft en mängd fria professionella teatergrupper som bidragit till ett brett utbud av teater, inte minst för barn och unga. Bland de nu verksamma finns bland annat Figurteaterkompaniet, Totalteatern, Teater DOS, Kunskapsteatern, Jäders Teater, Teater Duo Danzeros och Lustens Dans & Teater. Flera av dem ägnar sig åt omfattande turnéverksamhet både inom och utom regionen.

Teatrarna har över tid haft ett varierande stöd från stat, region och kommuner. Sedan 2019 får Figurteaterkompaniet och Totalteatern flerårigt verksamhetsstöd från Region Värmland.

Riksteatern Värmland

Riksteatern Värmland är en samordnande intresseorganisation för de lokala teater- och arrangörsföreningarna i länet och är en del av Riksteatern, vars uppgift bland annat är att producera och turnera scenkonst av hög kvalitet, öka intresset för scenkonst hos barn och unga samt hos dem som tidigare inte tagit del av scenkonst, och att verka för ett starkt arrangörsled inom scenkonsten i hela landet.

Riksteatern Värmland är en obunden ideell förening av folkrörelsekaraktär. Föreningens vision är: "Riksteatern Värmland vill verka för att skapa scenkonstupplevelser som sätter tankar och känslor i rörelse – för alla överallt."

Åtta teaterföreningar, tre fria teatergrupper och de tre lokalhållande organisationerna Värmlands Bygdegårdsdistrikt, Våra Gårdar och Folkets Hus och Parker Värmland är 2020 medlemmar i Riksteatern Värmland.

Riksteatern Värmland har som regionalt uppdrag att aktivt stödja och stimulera de lokala teaterföreningarna och andra arrangörer. Föreningen ska fungera som pådrivare och initiativtagare för att stärka scenkonsten i Värmland för såväl vuxna som barn och unga. Riksteatern Värmland ska vara en mötesplats för de regionala scenkonstproducenterna och främja ungt arrangörskap.

Riksteatern Värmland ska också vara en plattform för professionell scenkonst och utvecklings

arbete, och en aktiv deltagare i samtalet om angelägna samtidsfrågor.

Riksteatern Värmland och SAMSAM Värmland (Folkets Hus och Parker, Bygdegårdarna och Våra Gårdar) driver Kultur på landsbygd, en satsning på att nå ut med scenkonst på mindre orter i länet i samarbete mellan teaterföreningar, lokala arrangörer samt tre studieförbund. Satsningen möjliggör ett större utbud och en vidgad marknad med fler arbetstillfällen för scenkonstproducenter. Sedan 2020 har Kultur på landsbygd ett flerårigt verksamhetsstöd från Region Värmland.

Tillsammans med Region Värmland arrangerar Riksteatern Värmland utbudsdagar riktade till skolorna i regionen. Riksteatern Värmland jobbar strategiskt med scenkonst och arrangörskap för barn och unga.

Riksteatern Värmland är associated partner i Creative Europe-projektet SPARSE, där organisationer från Norge, Sverige och Storbritannien stöttar arrangörer från Estland, Litauen, Rumänien och Italien.

Offentlig basfinansiering 2021: Statsbidrag inom samverkansmodellen 408 000 kronor, regionalt verksamhetsbidrag 899 000 kronor.
www.riksteatern.se/varmland

Dans

Region Värmland verkar sedan 1990-talet för att den professionella konstnärliga dansen ska bli tillgänglig för länets samtliga invånare och att medvetenheten och kunskapen om dans ska öka inom olika samhällsområden.

Verksamheten syftar till att utveckla, stärka och samordna dansen som konst- och uttrycksform i regionen och medverka till att dansen ska nå alla – från de yngsta till de äldsta. Målen är bland annat öka medvetenheten om dansens inverkan på kropp och sinne och att ge fler en dansupplevelse.

Arbetet med att stärka dansens roll i skolan utgår bland annat från dansens förmåga att främja lärandet, utveckla estetiska kunskaper och bidra till att eleverna ska få uppleva glädje i dans och rörelse. Dansverksamheten bedrivs inom kulturavdelningen.

www.regionvarmland.se

Filmkulturell verksamhet

Från 2017 tar staten ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken. Visionen är att svensk film ska ha hög kvalitet och uppvisa sådan bredd och mångfald av berättelser att den angår alla. Svensk film ska vara ett självklart och tillgängligt val för publiken i hela landet och vara attraktiv internationellt. Med utgångspunkt i visionen för svensk film anges att filmpolitiken ska bidra till att sju mål uppfylls:

- Utveckling och produktion av värdefull svensk film sker kontinuerligt och i olika delar av landet.
- Allt fler ser värdefull film som sprids och visas i olika visningsformer i hela landet.
- Filmavret bevaras, används och utvecklas.
- Svensk film sprids alltmer utomlands och kvalificerat internationellt utbyte och samverkan sker på filmområdet.
- Barn och unga har goda kunskaper om film och rörlig bild och ges möjligheter till eget skapande.
- Jämställdhet och mångfald präglar filmområdet.
- Filmen bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet.

Region Värmland har i uppdrag att arbeta med filmkulturell verksamhet på regional nivå. Den regionala filmverksamheten etablerades 1995 och är inriktad mot professionell filmproduktion, talangutveckling, filmpedagogisk verksamhet och stöd till biografier och annan visningsverksamhet. Tyngdpunkten ligger på insatser riktade till barn och unga. Region Värmland fördelar samproduktionsmedel och andra filmstöd. Filmverksamheten bedrivs inom kulturavdelningen.

Verksamheten inkluderar stöd till lokala filmaktiviteter, filmutbildningar, filmfestivaler och regionala mötesplatser för filmskapare.

www.regionvarmland.se

Bild- och formkonst

Det regionala engagemanget inom bildkonst och konsthantverk är fördelat på många institutioner och organisationer som på olika sätt främjar och utvecklar konsten, dess aktörer och publik.

Genom sina olika inriktningar kompletterar de varandra inom områden som utställnings- och programverksamhet, pedagogiska insatser, konstinköp, kollektivverkstäder, utbildning,

projekt, gallerier, konstrundor och tillfälliga utställningsplatser.

Några av aktörerna är Värmlands Museum, Kristinehamns konstmuseum, Rackstadmuseet, Konstnärernas kollektivverkstad (KKV), Konstfrämjandet i Värmland, Alma Löv Museum, Sandgrund/Lars Lerin, Sliperiet, Laxholmen, Gamla Kraftstationen Deje, Sahlströmsgården, Sillegården, Värmlands konsthantverkare, Arvika konsthantverk och de regionala konstföreningarna. Flera satsningar görs också på utomhusutställningar sommartid. Region Värmland beviljar verksamhetsbidrag och projektmedel till konstlivet, bland annat till konstrundorna i Värmland.

För att stärka och utveckla bild- och formområdet inrättade Region Värmland 2020 en konstkonsulent inom kulturavdelningen.

www.regionvarmland.se

Hemslöjd

Det finns många aktiva slöjdare i Värmland och en lång tradition av att stödja hemslöjden regionalt – den första hemslöjdskonsulenten anställdes 1949, och 1987 blev landstinget huvudman.

Region Värmland arbetar för att slöjden i Värmland ska vara en levande konstform och fler ska kunna leva på sitt hantverk, få möjlighet att skapa som fritidssysselsättning och få uppleva konststartens möjligheter.

Hemslöjdskonsulenterna inom kulturavdelningen ska initiera, stödja, samordna och leda regionala utvecklingsprocesser inom slöjdområdet, för att därigenom bidra till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling i Värmland.

Hemslöjdskonsulenterna bidrar till att stärka yrkesverksamma slöjdare och konsthantverkare genom att arrangera kurser, workshops, föreläsningar och nätverksträffar. För att stärka barn och ungas möjligheter att uppleva och skapa kultur ordnar hemslöjdskonsulenterna kompetensutveckling i hemslöjd för yrkesverksamma inom skola och fritid. Inom ramen för Drömsommarjobbet för unga erbjuds möjligheten att arbeta med slöjd.

Konsulenterna genomför också insatser för att på olika sätt främja ett inkluderande samhälle med hemslöjd som källa till kunskap, bildning och upplevelse i hela Värmland.

www.regionvarmland.se

Värmlands Museum

Värmlands Museum – Cyrillushuset – invigdes 1929, och utvidgades 1998 med en tillbyggnad – Nyrénhuset – som möjliggjorde en kraftig breddning av verksamheten och ledde till en kraftig ökning av antalet besökare. Museet är ett av Sveriges mest välbesökta regionala museer. Det har normalt öppet årets alla dagar.

Museets vision är att vara ett dynamiskt och angeläget museum med hög professionalitet som förmår att ge perspektiv på samtida frågeställningar. En plats där alla känner sig välkomna och delaktiga.

Museets inriktningsmål för perioden 2019–2023 är:

- Värmland har det mest välbesökta, djärva och angelägna länsmuseum i Sverige.
- Vi skapar och driver hållbar regional utveckling, och bidrar nationellt.
- Vi gör kulturarv och kulturmiljöer i Värmland mer kända och tillgängliga.
- Vi är ett museum för alla och främjar mångfald, och möter våra besökare där de befinner sig.

Värmlands Museum är sedan 1980 en stiftelse. Styrelseledamöterna utses av Region Värmland, Karlstads kommun och Värmlands Museiförening.

Museet nyinvigdes i juni 2019 efter en omfattande ombyggnation. Utställningslokalerna i Nyrénhuset fick en ny utformning med nya basutställningar och ökad flexibilitet. Lokalerna har också fått högsta möjliga säkerhetsklassning och nya möjligheter till reglering av temperatur och luftfuktighet. Reception och museibutik flyttades för ett bättre utnyttjande av entréhallen och en bättre arbetsmiljö.

De nya basutställningarna berättar om Värmland ur olika perspektiv. De skildrar Värmlands och Karlstads historia, vår gemensamma framtid – i form av ett ”framtidslabb” – och för de yngsta finns en lekutställning baserad på Inger och Lasse Sandbergs böcker. I den äldre museibygnaden, Cyrillushuset, finns en ny konstbasutställning med fokus på Värmland, ett nytt bibliotek och lokaler för tillfälliga utställningar.

Ombyggnationen har skapat möjligheter till en utökad och förnyad programverksamhet på museet. De nya utställningarna skapar fler besöksanledningar för skolklasser och barnfamiljer.

Region Värmland och Karlstads kommun har gemensamt skjutit till de medel som behövs för att bekosta den höjda hyran för museet.

Värmlands Museum bedriver i samarbete med tre kommuner säsongsverksamhet på tre platser i länet. Både Långbans gruv- och kulturby norr om Filipstad, von Echstedtska gården i Säffle kommun och Torsby Finnskogscentrum i Lekvattnet ska på olika sätt utvecklas under de kommande åren. Värmlands Museum ska också ta beslut om huruvida verksamheten vid Lesjöfors museum kan införlivas i museets organisation.

Museets utställningar på fyra orter bildar tillsammans en berättelse om Värmlands historia och konst. För att uppnå mångfald, flexibilitet och belysa samtidsfrågor visar museet också cirka femton tillfälliga utställningar om konst, foto och kulturhistoria varje år; stora och små, egenproducerade, samproducerade eller inhyrda. En ambition är att återkommande visa uppmärksammade internationella utställningar. Sedan 2017 betalar Värmlands Museum utställande konstnärer ersättning enligt MU-avtalet.

Värmlands museum arbetar med externt finansierade tjänster inom arkeologi, byggnadsvård och konservering gentemot olika typer av uppdragsgivare som myndigheter och institutioner, regioner och kommuner, Svenska kyrkan, religiösa samfund, företag, fastighetsägare och privatpersoner.

Offentlig basfinansiering 2021: Statsbidrag inom samverkansmodellen 7 157 000 kronor, regionalt verksamhetsbidrag 17 710 000 kronor, anslag från Karlstads kommun 11 759 000 kronor.

www.varmlandsmuseum.se

Kulturmiljö

Från 2014 gäller fyra nationella kulturmiljömål som ska vara vägledande för kulturmiljöarbetet på regional och kommunal nivå:

- ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas
- människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön
- ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser

- en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen

Riksantikvarieämbetet formulerade 2016 en vision för kulturmiljöarbetet 2030: "Alla, oavsett bakgrund, upplever att de kan göra anspråk på det kulturarv som format Sverige."

Visionen innebär att framtidens kulturmiljöarbete är avgörande för ett inkluderande samhälle genom att erbjuda alla:

- samtal som utmanar föreställningar om samhällets utveckling
- förutsättningar att förstå samtiden
- möjlighet att utveckla samhällsengagemang, tillit och gemenskap

Det finns knappt 70 byggnadsminnen och cirka 110 kyrkliga kulturminnen i Värmland. Av Sveriges 1 700 riksintressanta kulturmiljöer finns ett 40-tal i Värmland. Några av de mer välkända är Eda Skansar, Långbans gruv- och kulturby, Persberg, Borgvik, Alsterdalen, Ransäter, Mårbacka och Rottneros. Två av Sveriges 43 kulturresevat finns i Värmland: Juhola finngård och Krigsflygfält 16 Brattforsheden, som är en del av nätverket Sveriges militärhistoriska arv.

På regional nivå ansvarar länsstyrelsen för det statliga kulturmiljöarbetet och myndighetsuppgifterna inom området. Länsstyrelsen ska arbeta sektorsövergripande och verka för att nationella mål får genomslag.

Länsstyrelsen ger bidrag till förvaltning och vård av värdefulla kulturmiljöer och till information och tillgängliggörande. Bidrag ges även till kommuner för framtagande av kulturmiljöprogram.

Svenska kyrkan får ersättning från staten för kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av kyrkliga kulturminnen. Ersättningen bidrar till att det kyrkliga kulturarvet kan bevaras, användas och utvecklas långsiktigt och hållbart.

Arkivverksamhet

Föreningsarkivet i Värmland

Föreningsarkivet i Värmland bildades 1949 och har en av landets mest omfattande och mångfasetterade samlingar inom föreningssektorn. Sedan starten har arkivet tagit emot arkiv efter mer än 7 000 värmländska föreningar.

Föreningsarkivet är bland annat medlem av Folkrorelsernas arkivförbund, Föreningen Enskilda Arkiv i Mellansverige och Föreningen Bergslagsarkiv. Arkivet har tre anställda.

Arkivet samlar in, bevarar, vårdar, registrerar och gör arkivmaterial från föreningslivet tillgängligt för forskning och studier. Det handlar om skrivna handlingar, trycksaker, fotografier, bandinspelningar och annan egendom som har anknytning till de anslutna organisationerna, till lokala föreningar samt till enskilda föreningsaktiva personer i Värmland. Föreningsarkivet har cirka 180 medlemsorganisationer. Arkivet tar dessutom ansvar för arkiv efter upphörda föreningar utan betalning huvudman.

Arkivet deltar i bred samverkan med andra arkiv och kultur- och föreningslivet i Värmland.

Offentlig basfinansiering 2021: Statsbidrag inom samverkansmodellen 449 000 kronor, regionalt verksamhetsbidrag 830 000 kronor. Föreningsarkivet i Värmland erhåller också ekonomiskt stöd från samtliga kommuner i länet.

www.foreningsarkiv.se

Värmlands Företagshistoria

Värmlands Företagshistoria (tidigare Föreningen Värmlandsarkiv) var det första regionala näringslivsarkivet i Sverige när det grundades 1970.

Föreningen har ingen egen personal, utan har valt att låta Värmlandsarkiv hantera näringslivsarkivet. Relationen mellan föreningen och Värmlandsarkiv och Värmlandsarkivs huvudman Region Värmland regleras i ett särskilt avtal.

Föreningen har till ändamål att främja historiskt och ekonomiskt inriktad forskning genom förvaring, vård och tillgängliggörande av arkiv samt verka för att öka intresset för näringslivets arkivfrågor. Värmlands Företagshistoria har cirka 14 000 hyllmeter enskilt material som sträcker sig från de stora bruksbolagens 1500-tal till Löfbergs och 2000-talet. Föreningen har en egen styrelse, med representanter från det värmländska näringslivet. Totalt har Värmlands Företagshistoria ett 60-tal medlemmar och deponenter. Föreningen tar också ansvar för arkiv från företag vars verksamhet upphört.

Värmlands Företagshistoria är bland annat medlem av Föreningen Bergslagsarkiv, Näringslivets arkivråd och Näringslivsarkivens förening.

Offentlig basfinansiering 2021: Statsbidrag inom samverkansmodellen 282 000 kronor, regionalt verksamhetsbidrag 443 000 kronor.
www.varmlandsforetagshistoria.se

Arkivcentrum Värmland

Arkivcentrum Värmland är det övergripande namnet för de arkivverksamheter som inryms i Gamla seminariet på Hööksgatan i Karlstad. Arkivcentrum är inte en juridisk person eller förening, utan en samverkansform för Värmlandsarkiv (inklusive det tidigare landstingsarkivet), Värmlands Företagshistoria, Föreningsarkivet i Värmland och Karlstads kommunarkiv. Arkiven har också nära samverkan med Värmlands Släktforskarförening, Karlstad universitet och andra aktörer kring bland annat programverksamhet och barn- och ungdomsaktiviteter i Arkivcentrum. Arkiven har en gemensam expedition och forskarsal som normalt besöks av cirka 4 500 personer årligen.

www.arkivcentrumvarmland.se

Regional biblioteksverksamhet

Bibliotekslagen föreskriver att det ska finnas en regional biblioteksverksamhet som har som syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet.

Region Värmlands kulturavdelning har i uppdrag att arbeta med biblioteksutveckling på regional nivå och stödja folkbiblioteken i Värmland utifrån den av kultur- och bildningsnämnden fastställda regionala biblioteksplanen. En ny biblioteksplan för 2021–2024 fastställs våren 2021.

Den regionala biblioteksverksamheten främjar folkbibliotekens verksamhets- och kunskapsutveckling, samarbete och kvalitet samt initierar projekt och stimulerar till utveckling av länets biblioteksverksamhet genom omvärldsbevakning, kommunikation och processledning.

www.regionvarmland.se

Läs- och litteraturfrämjande

Under 2021 avslutas det treåriga projektet Värmland läser med stöd av Statens kulturråd. Projektet har som mål att fler människor i Värmland ska ha tillgång till ett rikt språk och vill bidra till att stärka och utveckla läsförståelse genom ökat läsande. Region Värmlands fortsatta arbete med läs- och litteraturfrämjande ska bland annat utgå från projektets slutsatser och rekommendationer.

Litteraturlivets regionala aktörer ges normalt stöd bland annat genom plattformarna Värmlands bokfestival och Värmlandsmontern på Bokmässan i Göteborg.

www.regionvarmland.se

Finansiering av kulturplanen 2021

Statsbidrag 2021

Statens kulturråd beslutade 2021-01-21 att för 2021 bevilja Region Värmland statsbidrag med 58 645 000 kronor att fördelas i enlighet med förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Statsbidraget innefattade ett bidrag på 1 743 000 kronor med syfte att främja ett fortsatt brett utbud av hög kvalitet och god tillgänglighet till musikverksamhet. Motsvarande bidrag gavs också 2017–2020, men då i form av en tidsbegränsad satsning vid sidan av ordinarie statsbidrag. För Region Värmland innebär det i praktiken ingen höjning av statsbidraget, däremot har anslaget permanentats. Bidraget är avsett för Wermland Opera.

Den återstående höjningen av statsbidraget, 2 090 000 kronor, fördelade sig på tre delar:

- Regionen beviljades en statlig uppräknings för pris- och löneomkostnader på 1,3 procent av grundanslaget, avrundat till 713 000 kronor.
- Region Värmland fick en permanent förstärkning med 1,6 procent av statsbidraget, avrundat till 877 000 kronor. Avsikten är att regionen ska få förbättrade ekonomiska förutsättningar för att bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås, samt ges ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.
- Därutöver förstärktes statsbidraget med 500 000 kronor avsett för Region Värmlands äskande inom teater-, dans- och musikområdet. Avsikten är att göra kulturen tillgänglig för fler invånare i hela länet även utanför tätorter, bland annat genom att öka kapaciteten för länsteatern (Västanå Teater) att spela året runt för en bred publik.

Inom ramen för statsbidraget permanentades satsningen Stärkta bibliotek. Det innebär att Region Värmlands kulturavdelning även fortsatt tillförs 1 200 000 kronor mot bakgrund av regionens prioriteringar och utveckling inom biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet.

Fördelning av statsbidrag

Samverkansmodellen innebär att ansvaret för att fördela statsbidraget, och att göra prioriteringar mellan olika verksamheter, ligger på Region Värmland. Enligt kultur- och bildningsnämndens reglemente ska nämnden besluta om fördelning av statsbidragen. Till grund för fördelningen ligger kulturplanens prioriteringar.

Samverkansmodellen gör det möjligt för Region Värmland att ge statsbidrag till andra och/eller fler verksamheter än de som tidigare erhållit statsbidrag, så länge dessa verkar inom de sju verksamhetsområden som samverkansmodellen omfattar.

Statsbidragen för 2021 fördelades av kultur- och bildningsnämnden 9 mars 2021.

Se regionvarmland.se för mer information under fliken Politik.

Kommunal medfinansiering

När det gäller de regionala verksamhetsbidragen till Wermland Opera och Värmlands Museum har en samordning med Karlstads kommun skett, för att respektive finansärs andel av det totala regionala anslaget ska vara oförändrad. Det innebär att Karlstads kommun räknat upp anslagen med 2,5 procent och därutöver beviljat museet en höjning med 1 140 000 kronor för att täcka museets ökade hyreskostnad. Kommunen har 2021 beviljat Wermland Opera 14 477 000 kr och Värmlands Museum 11 759 000 kr.

Sunne kommun bidrar 2021 med 700 000 kr till Västanå Teaters verksamhet. Torsby kommun, Säffle kommun och Filipstads kommun bidrar med medel till Värmlands Museums filialer i respektive kommun. Samtliga kommuner i länet bidrog 2020 ekonomiskt till Föreningsarkivet i Värmlands verksamhet och arkivet har förhoppningar om att detsamma ska gälla 2021.

Villkor för statsbidraget

Region Värmland får endast fördela statsbidrag till verksamheter som också får bidrag från regionen, kommun eller annan huvudman.

Statsbidraget är villkorat med att verksamheten ska genomföras enligt vad som framkommer i den regionala kulturplanen. Väsentliga ändringar ska snarast meddelas Kulturrådet. Sådana

ändringar kan innebära att bidraget eller en del av bidraget måste återbetalas.

Region Värmland ansvarar för att statsbidrag endast fördelas till verksamheter som uppfyller delmålen i arbetet med förverkligandet av funktionshinderpolitikens mål.

På webbplatser och i relevant informationsmaterial, till exempel affischer och programblad, ska det framgå att Statens kulturråd har beviljat bidrag till respektive verksamhet.

Samtliga verksamheter med statsbidrag har till Region Värmland intygat att de uppfyller kraven när det gäller funktionshinderpolitikens mål och kravet på att Statens kulturråd ska anges som bidragsgivare.

Mottagarna av statsbidrag ska lämna de underlag som behövs för att Region Värmland ska kunna uppfylla Kulturrådets anvisningar om uppföljning och redovisning av hur statsbidragen till regional kulturverksamhet använts. Region Värmland ska lämna redovisningen till Kulturrådet senast 2022-05-12.

Genomförande och uppföljning av kulturplanen

Genomförande och uppföljning av kulturplanen ska bygga på den etablerade modellen och beskrivs närmare i Värmlands kulturplan.

Kulturplanen bildar underlag för Region Värmlands interna arbete med verksamhetsplan, budget samt kriterier för verksamhetsbidrag och bidragsgivning till projekt och arrangemang inom kulturområdet.

Kulturplanen bildar dessutom underlag för arbetet med att skapa regionala samverkansprojekt som bland annat kan komma ifråga för de tidsbegränsade bidrag till strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse som Kulturrådet disponerar inom ramen för samverkansmodellen.

Framtagande av kulturplanen

Till grund för kulturplanen ligger bland annat ett antal dialogmöten, avstämningar och samtal.

Förslaget är baserat på den nu gällande kulturplanen 2017–2020, men utifrån en uppdaterad analys och diskussion kring förutsättningar, utmaningar och möjligheter.

Ambitionen har varit att åstadkomma ett tydligt strukturerat och stringent dokument, som framför allt beskriver den politiska viljeinriktningen.

Dialogprocessen

Den regionala kulturplanen ska enligt förordning (2010:2012) utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Det har därför varit viktigt att dialogprocessen engagerat många, och att den innefattat både stora och små institutioner och organisationer, kulturskaparnas organisationer, professionella kulturutövare, ideella aktörer, folkbildning, utbildningsväsendet och kulturföretagare.

Dialogprocessen utformades utifrån tidigare erfarenheter av kulturpolitiska dialogmöten, bland annat när den förra kulturplanen togs fram. Erfarenheter från andra regioner har också tagits tillvara. Processens utformning har dessutom diskuterats med bland annat kommunernas kulturchefer, kulturskaparrådet och de verksamheter som får statsbidrag i samverkansmodellen.

Syftet med dialogprocessen har varit att identifiera gemensamma ambitioner och prioriteringar. Fokus har legat på frågeställningar kring kulturlivets långsiktiga utvecklingsbehov och målbilder för framtida satsningar. Arbetet har utgått från frågeställningar som:

- Hur vill du att kulturlivet och kulturutbudet i Värmland ska se ut år 2030? Vad krävs för att vi ska nå dit?
- Vilken kultur önskar du mer av i Värmland? Varför?
- Hur bygger vi vidare på det som redan finns?
- Vilka är de stora utmaningarna för kulturlivet? Vilka är de stora behoven?
- Vad kan stat, region och kommuner göra för att hantera behoven?
- Hur kan vi säkerställa att alla ges möjlighet att ta del av och utöva kultur, oavsett var i Värmland man bor?
- Hur kan vi nå dem som inte deltar idag?

- Vad kan kulturen bidra med i det regionala utvecklingsarbetet?
- Hur kan vi tillsammans skapa goda förutsättningar för att Värmland ska bli en ännu starkare kulturregion?
- Hur kan vi utveckla samverkan inom kulturlivet?
- Hur kan vi skapa fler mötesplatser och arenor för kreativ verksamhet?

Dialogmöten

Dialogmöten för förtroendevalda

Möte mellan företrädare för kultur- och bildningsnämnden och politiska företrädare för kommunerna, 2019-10-25

Kultur- och bildningsnämnden bjöd in politiska företrädare och tjänstepersoner från kommunerna för ett dialogmöte. Fjorton av sexton kommuner deltog.

Gruppdiskussionerna utgick från tre frågeställningar:

- Hur kan kulturen bidra till att möta framtidens utmaningar och utveckla Värmland?
- Hur kan kommunerna dra större nytta av regionala angelägenheter? Vilka områden är särskilt viktiga?
- Vilken kultur önskar du mer av i Värmland?

Några av budskapen från gruppen var:

- Återinför kulturbussarna
- Satsa på det oväntade och nyskapande
- ”Det är viktigt med modiga politiker” – den gemensamma satsningen på Artscape lyftes som ett exempel
- Samverkan mellan kommunerna – och med regionen – är centralt – Bibliotek Värmland lyftes som ett bra exempel
- Vi måste satsa på kultur i hela Värmland

Workshop i kultur- och bildningsnämnden, 2019-11-13

Workshop utifrån två frågeställningar:

- Hur kan Region Värmland bidra till ett varierat kulturutbud av hög kvalitet i hela länet? Vilka insatser och områden är särskilt viktiga?

- Vilka andra politikområden är det mest angeläget för kulturen att samverka med?

Bland det som lyftes fram fanns bibliotekens roll, livesändningar av teaterföreställningar, kultur i skola, de lokala ideella krafterna, arrangörskapet, kultur och hälsa, det egna skapandets betydelse och möjligheterna till samarbete med näringslivet.

Workshop i kultur- och bildningsnämnden, 2020-02-04

Workshop utifrån ett utkast till övergripande struktur för kulturplanen inklusive förslag på tre kulturpolitiska mål. Frågor som diskuterades: Fångar vi upp de nationella målen? Vill vi formulera de tre målen annorlunda? Är strukturen tydlig och logisk? Saknar vi något?

De fyra grupperna var i stor utsträckning nöjda med hur de nationella målen återspeglades, men flera framförde att kulturavret behövde framhåvas tydligare. Flera rubriker upplevdes som otydliga och det gavs en hel del inspel kring strukturen.

Dialogmöten för alla intresserade

Dialogmöte för dig som arbetar inom kulturella och kreativa yrken, Karlstad, 2019-11-04

Dialogmötet arrangerades på kvällstid och samlade cirka 45 personer, som diskuterade utifrån sex frågeställningar:

- Hur kan vi bidra till att kulturen får en mer självklar plats i samhällsdebatten och samhällsplaneringen?
- Hur kan vi tydligare lyfta fram kulturens positiva effekter?
- Hur kan vi skapa bättre förutsättningar för fler att våga satsa på kultur som yrke?
- Hur kan vi ge alla kulturskapare i Värmland, oberoende av var man bor, möjlighet att utveckla sina konstformer?
- Vad är det första du skulle vilja göra för att utveckla kulturlivet i Värmland?

Dessutom fanns två grupper med öppet tema, för dem som ville diskutera andra frågor.

Engagemanget var stort och förslagen och synpunkterna som fördes fram var många. Dokumentationen har publicerats på regionvarmland.se/kultur/kulturplan.

Kulturparlamentet, 2019-11-12

Kulturparlamentet är en regional mötesplats för förtroendevalda, tjänstemän och kulturlivet. Ett av eftermiddagens valbara seminarier utgjordes av en workshop utifrån tre rubriker:

- Det här saknar vi i Kulturvärmland
- Så här utvecklar vi det som redan finns
- Det här kan jag bidra med

Dokumentationen har publicerats på regionvarmland.se/kultur/kulturplan.

Kultur och hälsa – en konferens för framtiden, Hagfors, 2019-11-27

Konferensen hade en workshop på eftermiddagen, då de 65 deltagarna delades in i grupper för diskussioner utifrån frågeställningarna:

- Vilka positiva effekter ser vi av en ökad samverkan mellan kultur- och hälsoområdet?
- Vilka utmaningar finns det i vardagen för att utveckla samverkan mellan kultur- och hälsoområdet?
- Hur vill vi att kultur- och hälsoområdet i Värmland ska se ut år 2030? Vilken utveckling vill vi se? Vad krävs för att vi ska nå dit?

Dokumentationen har publicerats på regionvarmland.se/kultur/kulturplan.

Föreningslivet och kulturen – öppet dialogmöte Karlstad, 2020-02-03

Dialogmötet arrangerades på kvällstid. Intresset var så stort att vi tvingades byta till en större lokal. Ett 90-tal representanter för kulturens föreningsliv deltog i de två diskussionspassen.

I samband med anmälan gavs deltagarna möjlighet att berätta vad de helst ville diskutera på mötet. Utifrån inspelen formulerades nio frågor för deltagarna att välja bland:

- Vad behövs för att stärka de ideella arrangörerna i Värmland?
- Vad behövs för att stärka mötesplatserna för konst och kultur?
- Hur kan vi tillsammans utveckla samverkan inom kulturlivet?
- Hur kan det ideella och professionella kulturlivet hitta bättre samsamarbetsformer?
- Hur kan bidragsgivningen till kulturföreningarna utvecklas?
- Hur kan vi tillsammans ge alla i samhället möjlighet att ta del av och utöva kultur?
- Vad behövs för att stärka kulturföreningarna i hela Värmland?
- Hur kan kulturföreningarna bidra till att lösa samhällsutmaningarna?

- Hur kan kulturföreningarna nå ut till dem som inte deltar i kulturlivet idag?

Därutöver fanns möjligheten att diskutera andra angelägna frågor, för den som så önskade. Dokumentationen har publicerats på regionvarmland.se/kultur/kulturplan.

Etablerade forum som Region Värmlands kulturstab organiserar eller deltar i

Kulturskaparrådet, 2019-05-06

Region Värmland etablerade 2017 ett särskilt kulturskaparråd, i samverkan med intresseorganisationen KLYS, Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd. Kulturskaparrådet består av professionella kulturskapare och utgör ett viktigt dialogforum för framtagande och genomförande av kulturplanen.

Vid detta möte diskuterades hur ett dialogmöte för kulturskapare skulle kunna utformas, vad syftet borde vara, hur inbjudan kunde formuleras och hur informationen skulle spridas.

Kulturskaparrådet, 2019-08-26

Vid detta möte fortsatta planeringen av dialogmötet för kulturskapare 4 november. Bland annat diskuterades vilka frågor som borde stå i centrum för workshopen på dialogmötet.

Kulturstrategiskt samråd, 2019-09-04

Samrådsträffarna har ersatt de tidigare kulturchefsträffar som Region Värmland administrerat. Deltagare är Region Värmland kulturstab och kommunernas kulturchefer eller motsvarande.

Syftet är information och diskussion om kulturstrategiska frågor i gränssnittet region/kommuner, till exempel framtagande och genomförande av Värmlands kulturplan.

På samrådsmötet diskuterades processen för framtagande av ny kulturplan, med fokus på hur kommunernas perspektiv skulle säkerställas och vilka frågor som upplevdes som viktigast för kommunerna.

Samverkanskonferens, 2019-10-09

De kulturverksamheter som får statsbidrag inom samverkansmodellen samlas till två årliga samverkanskonferenser. Vid konferensen diskuterades den fortsatta processen med att ta fram kulturplanen.

Kulturstrategiskt samråd, 2019-12-03

För att kunna möta så många som möjligt av de kommunala kulturcheferna ordnades två samrådsmöten, 2019-12-03 och 2019-12-11.

Diskussionen var inriktad på att identifiera de viktigaste samverkansfrågorna i gränssnittet mellan region och kommuner.

Kulturskaparrådet, 2019-12-03

Syftet med mötet var att gå igenom dokumentationen från dialogmötet 2019-11-04, och identifiera de viktigaste frågorna att ta med in i arbetet med kulturplanen. Kulturskaparrådet strukturerade materialet under sju rubriker:

- Synliggöra
- Skola / barn och unga
- Stöd
- Armlängds avstånd
- Landsbygd – stad
- Mötesplatser
- Samordning

Kulturstrategiskt samråd, 2019-12-11

Den samlade bilden efter flera dialogmöten med kommunala företrädare var att det finns tre centrala kulturpolitiska samverkansfrågor i gränssnittet mellan regionen och kommunerna:

- Bibliotekssamverkan inklusive läsförmedlande insatser
- Samverkan kring kultur- och musikskolan och ungas kulturutövande på fritiden
- Samverkan kring kultur i skolan samt subventionssystem eller andra åtgärder för att skapa mer likvärdiga villkor för skolorna att ta del av det professionella kulturutbudet i regionen

Även samverkan kring kulturarvs- och museifrågor, kultur och hälsa och offentlig konst har lyfts i dialogen.

Övrigt

Därutöver har kulturplanen diskuterats i den grupp för kulturmiljösamverkan där Region Värmland, Värmlands Museum och Länsstyrelsen Värmland möts regelbundet, och i det strategiska nätverket för kultur och hälsa, där representanter för Region Värmland, Karlstads kommun och Karlstads universitet ingår.

Andra etablerade forum i Region Värmlands regi

Region Värmlands folkhögskolor, rektorsgruppen, 2019-10-09

Kulturplanens funktion och utformning presenterades. Bland annat diskuterades folkhögskolornas viktiga roll utifrån att det bara finns ett fåtal konstnärliga utbildningar på högskolenivå i Värmland. Folkhögskolornas lokala samverkan med kulturlivet och deras roll som arrangör av kulturevenemang kan utvecklas. Återkommande regionala möten med kommunerna och regionala kulturverksamheter efterlystes, bland annat utifrån det nätverk som Västra Götalandsregionen organiserar.

Pensionärsrådet samt Rådet för funktionsrätt, 2019-11-29

Råden är organ för överläggningar, samråd och information mellan företrädare för pensionärs- respektive funktionsrättsorganisationerna och Region Värmlands styrelse.

Råden höll en workshop utifrån två frågor:

- Vad är det viktigaste Region Värmland och kommunerna kan göra för att öka tillgängligheten till kulturarrangemang, föreställningar, museer, biografier, bibliotek och kulturbesöksmål?
- Vad är det viktigaste Region Värmland och kommunerna kan göra för att ge fler äldre och personer med funktionsnedsättning möjlighet att utveckla och använda sina kreativa och kulturella förmågor?

Workshopen resulterade i ett stort antal konkreta förslag, bland annat kring förbättrad kollektivtrafik, lokalanpassning, syntolkning av arrangemang, bibliotekens roll och bidragsformer för kulturverksamhet i pensionärsföreningar.

Etablerade forum i andra huvudmäns regi

Museer i Värmland, Kristinehamn, 2019-11-06

Nätverket organiseras av Värmlands Museum och samlar representanter från större och mindre museer runtom i länet. Vid detta möte deltog ett 20-tal personer.

Arbetet med kulturplanen presenterades och framförallt diskuterades utmaningarna och behoven för museerna i Värmland, och vad kommuner, regionen och staten kan göra för att bidra till att hantera dessa.

Deltagarna lyfte bland annat behovet av bättre möjligheter för skolor att resa till museerna, oavsett vilken kommun de ligger i. Flera efterlyste någon typ av resebidrag för att få möjlighet att resa till museer i andra län och länder för inspiration och erfarenhetsutbyte. Mer samordnad marknadsföring diskuterades, liksom de ekonomiska utmaningarna – ofta finns projektmedel att söka, men det är driften och vardagsunderhållet som är svårast att finansiera.

Folkbildarna i Värmland, 2019-10-15

Folkbildarna organiserar de tio studieförbund som Region Värmland ger verksamhetsbidrag till.

Arbetet med kulturplanen presenterades. Diskussionen rörde möjliga utvecklingsområden, bland annat med fokus på att öka deltagandet och delaktigheten i kulturlivet. Möjligheten att skapa en tydligare samarbetsyta gentemot folkhögskolorna diskuterades också.

Karlstads universitet – Kultur på KAU, 2020-01-16

Gruppen Kultur på KAU utses av rektor och verkar för att ta tillvara konst och kultur som en dynamisk kraft inom universitetet. Gruppen bidrar bland annat till att skapa olika kulturella aktiviteter och bevaka kulturområdet.

På mötet diskuterades bland annat möjligheterna till fler kulturella samarrangemang, forskningens betydelse, Musikhögskolan Ingesund som arena och arrangör och möjligheterna att involvera studenterna i regionens kulturliv i större utsträckning.

Bidrag från Statens kulturråd

Statens kulturråd har i uppdrag att främja regionernas samrådsprocesser med det civila samhället och de professionella kulturskaparna inom ramen för kultursamverkansmodellen. De regioner som tar fram nya regionala kulturplaner 2020 har därför erbjudits att ansöka om tidsbegränsade bidrag.

Region Värmland beviljades ett bidrag på 120 000 kronor för att stärka samrådsprocesserna med det civila samhället och de professionella kulturskaparna. Bidraget har främst använts för att genomföra ett dialogmöte för personer inom kulturella och kreativa yrken 4 november 2019 och ett dialogmöte med föreningslivet 3 februari 2020. Genom stödet från Kulturrådet har en extern processledare kunnat anlitas för planering, genomförande och uppföljning.

Resultatet av dialogen

Dialogprocessen har dokumenterats och resulterat i ett omfattande material, som också i delar legat till grund för ytterligare avstämningar, bland annat med kulturskaparrådet och kommunernas kulturchefer.

En del av förslagen som förts fram på dialogmöten är på en detaljnivå som inte är relevant för kulturplanen, men dessa synpunkter och förslag kommer att fångas upp i Region Värmlands fortsatta arbete med att planera för genomförandet av kulturplanen.

En avbruten process

Ett första utkast till kulturplan togs fram utifrån skriftliga underlag och dokumentation från dialogprocessen. Utkastet stämades av internt och externt för att kvalitetssäkra skrivningarna i förslaget. Det skulle skickats på remiss i mars 2020, men arbetet med planen fick temporärt avbrytas på grund av coronapandemin. Kulturplanen 2017–2020 förlängdes med ett år, och arbetet med kulturplanen återupptogs hösten 2020.

Nya dialogmöten

Två digitala dialogmöten genomfördes kvällstid i november 2020. Till det första, 16 november, inbjöds professionella kulturskapare och till det andra, 17 november, inbjöds företrädare för föreningslivet.

Dialogen hade fokus på coronapandemin och dess effekter på kulturlivet. Deltagarna uttryckte en stor oro för de fortsatta konsekvenserna av pandemin, både ekonomiskt och för engagemanget hos publik och föreningsaktiva. De väckte också en del konkreta förslag på kort- och långsiktiga insatser till stöd för kulturlivet.

10 december 2020 bjöd kultur- och bildningsnämnden in politiska företrädare för kommunerna till ett dialogmöte. Deltagarna poängterade bland annat att kulturens betydelse för samhället har blivit tydligare under pandemin, att fortsatt digitalisering är viktigt men ersätter inte fysiska möten, att den regionala samverkan behöver stärkas och att Region Värmland har en central roll i det fortsatta arbetet.